

Iskaja vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

Uredniški in upravniki prostori
2607 S. Lawndale Ave.
Office of Publication
2607 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

LETO—YEAR XXV. Cena lista je \$6.00. Entered as second-class matter January 25, 1918, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. Chicago, Ill., petek, 25. marca (March 25), 1932. Subscription \$4.00 Yearly. STEV.—NUMBER 72. Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Stabiliziranje premogovne industrije pred senatom

Predloga pride na razpravo v bližnji bodočnosti. Načrt je zdrav tudi z legalnega vidika. Operatorji so proti

Washington, D. C. — (FP) — Davis-Kelleyjeva predloga za stabiliziranje premogovne industrije bo vzdržala tudi kritično oko zveznega vrhovnega sodišča, ako postane zakon. To mnenje sta izrazila pred senatnim odsekom za rudarstvo, ki vodi razpravo o nji, odvetnika Henry Warum iz Indianapolis in Edmund D. Campbell iz Washingtona.

Na zaslišanju sta zastopala U. M. W. of A. in pobijala argumente operatorjev, ki med drugim tudi trdijo, da je predloga neustavna. Warum je rekel, da ustava daje polno moč kongresu glede reguliranja meddržavne trgovine in nadziranja oseb, vključno s korporacijami, ki se ukvarjajo s proizvodnjo. Predloga je bazirana na teoriji, da ima kongres pravico predpisati pogoje za poslovanje korporacij, ki se ukvarjajo s trgovino med državami.

Namen predloge je odpraviti vratolomno kompetencijo in dati rudarjem pravico do organizacije. Za dosego prvega daje predloga pravico operatorjem, da smejo organizirati skupne prodajalne agencije po distriktih. Te organizacije bi določale minimalne cene premoga, ki bi veljale za vse operatorje v distriktu.

Rudarji bi dobili pravico do organizacije indirektno: V svrhu obratovanja bi morala premogovna družba dobiti zvezno licenco, ki bi vsebovala predpisane pogoje glede pravic rudarjev do organizacije in delovnih razmer. Te pogoje bi določal kongres potom zakona, oziroma so predvidevani v predlogi.

Campbell je pred osem argumentiral, da je zvezna regulacija premogovne industrije potrebna radi naglega širjenja težke industrije. To pa je mogoče doseči le, ako kongres predpiše pogoje družbam, ki so v legalnem žargonu še vedno smatrane za "osebo", pod katerimi lahko poslujejo.

Predlogo pobija National asociacija, ker se boji zopetnega organiziranja rudarjev. Voditelj U. M. W. pričakuje, da bo predloga v bližnji bodočnosti pršla pred kongres, kjer se bo bojele začel. Vodja republikanske večine senator Watson iz Indiane je rekel, da je že dovolj zaslišan pred osemkom in da bo prišlo do glasovanja o predlogi pred zaključkom zasedanja.

ZVEZNA POMOČ BREZPOSELNIH ODDALJENA

Sen. Wagner čaka s svojo predlogo bolj ugodne prilike

Washington. — (FP) — Senator Wagner iz New Yorka se je odločil počakati s svojo predlogo za zvezno pomoč brezposelnim bolj ugodnih dni. Predložil jo bo šele potem, ko bo senatski davčno predlog in ukrepanje o tarifnem zakonu, katerega bodo skušali amandirati, kar bo vzelo več tednov.

Wagnerjeva predloga je slična La Folletovi in predvideva 375 milijonov iz zvezne blagajne za pomoč brezposelnim. Sprejeta bo le, ako bo prišlo dovolj pritiska na senatorje in kongresnike. Nadomestni načrt demokratov in administracije, ki določa \$125,000,000 za gradnjo cest, še tudi ni bil sprejet. Proti njemu je vodil nekaj časa obstrukcijo senator Bingham iz Connecticuta. Nasprotujejo mu tudi progresivci, ker je bil predložen, da z njim administracija ubije njihovo predlogo za direktno pomoč.

MOŽNA OBNOVITEV SOVRAŽNOSTI V ŠANGAJU

Mirovna pogajanja med Japonci in Kitajsko se razbija. Japonci trdijo, da so kitajske čete invadirale nevtralnno cono. — Zatiranje revolte v Mandžuriji

Washington, D. C. — (FP) — Senator Costigan je podvzel korake, da pospeši akcijo glede njegove resolucije, da senat uvede preiskavo strahovlade, ki jo premogovne družbe in oblasti izvaja nad rudarji v Kentuckyju in katera je odgovorna za nemire in izgrede na premogovnem polju. Resolucija je bila prvotno izročena senatnemu justičnemu komiteju, toda pozneje, ko je Costigan uvidel, da je ta komitej preobremenjen s drugim delom, je izposloval, da je resolucija prišla v roke drugega komiteja, čigar član je tudi on.

Costigan je kot odvetnik zastopal United Mine Workers unionja tekom rudarske stavke v Coloradu l. 1914, ki je rezultirala v znamenem masakru v Ludlowu. Situacija na premogovnem polju v Kentuckyju je slična oni, ki je prevladovala v Coloradu. Operatorji so rabili prav tako orožje pri razbijanju unijskega gibanja kot premogovne kompanije v Kentuckyju.

Njegovi napor, da senat odredi preiskavo, so tem bolj značilni, ker UMWA tudi agitira za sprejetje zakonskega osnutka, ki predvideva stabiliziranje premogovne industrije. Pričakuje se, da bo unijsko gibanje na premogovnem polju požvelo, ako bosta ta osnutek in Norrisova predloga proti injunkcijam postala zakon. Injunktije, ki jih izdajajo sodniki proti delavskim organizacijam, so bile najuspešnejše sredstvo operatorjev pri razbijanju stavk.

Preiskava terorizma med rudarji

Washington, D. C. — (FP) — Senator Costigan je podvzel korake, da pospeši akcijo glede njegove resolucije, da senat uvede preiskavo strahovlade, ki jo premogovne družbe in oblasti izvaja nad rudarji v Kentuckyju in katera je odgovorna za nemire in izgrede na premogovnem polju. Resolucija je bila prvotno izročena senatnemu justičnemu komiteju, toda pozneje, ko je Costigan uvidel, da je ta komitej preobremenjen s drugim delom, je izposloval, da je resolucija prišla v roke drugega komiteja, čigar član je tudi on.

Costigan je kot odvetnik zastopal United Mine Workers unionja tekom rudarske stavke v Coloradu l. 1914, ki je rezultirala v znamenem masakru v Ludlowu. Situacija na premogovnem polju v Kentuckyju je slična oni, ki je prevladovala v Coloradu. Operatorji so rabili prav tako orožje pri razbijanju unijskega gibanja kot premogovne kompanije v Kentuckyju.

Njegovi napor, da senat odredi preiskavo, so tem bolj značilni, ker UMWA tudi agitira za sprejetje zakonskega osnutka, ki predvideva stabiliziranje premogovne industrije. Pričakuje se, da bo unijsko gibanje na premogovnem polju požvelo, ako bosta ta osnutek in Norrisova predloga proti injunkcijam postala zakon. Injunktije, ki jih izdajajo sodniki proti delavskim organizacijam, so bile najuspešnejše sredstvo operatorjev pri razbijanju stavk.

Neutrlnni opazovalci menijo, da se bodo mirovna pogajanja med Japonci in Kitajsko obnovila v soboto in da bo general Tai-čaj, poveljnik kitajske garnizije v Šangaju, prevzel načelnstvo kitajske delegacije.

Komisijska Liga narodov, ki je prispela sem, da preiše situacijo in katera je nameravala ostati v Šangaju do sklenitve premirja, bo v soboto odpotovala v Nanking, odkoder bo proti koncu tega meseca odšla v Peiping, kjer se bo posvetovala s člani kitajske vlade.

Harbin, Mandžurija, 24. marca. — Japonci general Jiro Tamu so vrnel svojo silo v boj proti rebelnim kitajskim četam, katere vodi general Ting Cao. Dasi je slednji naznanil, da ne bo vodil revolte in dasi je prišel na posvetovanje z japonskimi avtoritetami v Harbin, še vedno nadaljuje s sovražnimi operacijami proti novemu mandžurskemu režimu. General Tamon se je radi tega odločil za drastično kampanjo proti vstajem, da jih tako prisili na kapitulacijo.

Zatiranje fašističnega lista v Nemčiji

Vlada prepovedala fašistične publikacije, ker so kritizirale policijske navedbe. Komunistični listi tudi prizadeti. Hitler protestira

Berlin, 24. marca. — Vlada je večer prepovedala trideset fašističnih časopisov in revij, ki tvorijo glavni del fašističnega tiska, ker so objavili napade proti republikani. Napade je vsebovala proklamacija Adolf Hitlerja, v kateri je obsojal zadnje policijske navedbe na fašistične urade po vsej Nemčiji. Hitler, ki je Hindenburgov protikandidat pri ožjih predsedniških volitvah 10. aprila, je naslovil oster protest Wilhelm Groenerju, ministru obrambe in notranjih zadev, ker je odredil to drastično akcijo, da uniči fašistični tisk.

Politični položaj v Nemčiji je silno napet, vzle "premirju," ki ga je odredil predsednik Hindenburg s posebno naredbo, ki prepoveduje politične shode in govore. "Rote Fahne," glasilo nemških komunistov, je bila tudi suspendirana za pet dni, ker je napadala vlado.

Protestirajo proti Fordovemu masakru

Detroit, Mich. — Socialistična stranka Wayne okraja zahteva temeljito in nepristransko preiskavo glede masakra brezposelnih delavcev pred Fordovo tovarno in prosekucijo njegove policije, ki ga je povzročila. Protestna resolucija je bila poslana okrajnim oblastem.

Petnajst brezdomcev zgorelo

Helsingfors, Finska 24. marca. — Petnajst brezdomcev je večer zgorelo, ko se je vnelo seno v živinskem hlevu v Revalu, Estonija, v katerem so spal. Kako je ogenj nastal, ni znano.

7000 novih šol v španski republiki

Madrid, 24. marca. — Fernando de los Rios, minister prosvete, je večer poročal v zbornici, da je Španija napredovala za 7000 novih šol v enem dobrem letu, kar je republika.

REVOLTA RUDARJEV PROTI BREZDELJU

Neznosne razmere na polju antracita so prisilile rudarje na stavko

Wilkes-Barre, Pa. — (FP) — Rudarji so ponovno rebelirali proti brezposelnosti, mednim redukcijam in distriktnim uradnikom UMWA. Stavka je pričela, ko so rebelni rudarji v prvem premogovnem distriktu sahtevali izenačenje dela. Stavka se je hitro razširila po vsem distriktu. Samo v Scrantonu je policija aretirala več kot sto piketov, šerif pa je odredil, da mora piketiranje takoj prenehati, kar pa so stavkarji ignorirali.

Stavkarjem v prvem distriktu so se kmalu pridružili rudarji iz devetega distrikta. Položaj je postal tako kritičen, da uradniki in premogovni operatorji dvonmijo v mirno likvidacijo spora, dasi jih podpira oborožena državna sila. Navzočnost državne policije je celo poslabšala situacijo, kajti mnogo premogovnikov je moralo ukiniti obrat, ki bi v nasprotnem slučaju lahko operirali.

Nedavno je državna policija navallila na pohod pet tisoč rudarjev v Pittstonu, ko so dospeli pred mestno hišo, da protestirajo proti aktivnostim policije, ki preganja stavkovne straže. Kot stara železarska in premogovna policija, tako je tudi ta prišla pretepati rudarje. Prizanašala ni niti ženskam in otrokom, ki so se udeležili pohoda. Takoj po teh navalih je governer odredil nadaljnjih 150 državnih policajev v stavkovno okrožje.

Illinoiski rudarji morda zastavkajo

Chicago. — Pogajanja med rudarsko unijo in lastniki premogovnikov v Illinoisu so v zastoju. Lastniki zahtevajo snajenje medse in zastopniki unije so se uprli. Možnost je, da unija pokliče rudarje v stavko 1. aprila, če ne bo do tedaj kakega kompromisa.

Capone izgubil prtljiv

Chicago. — Al Caponu je zvezno apelno sodišče zavrglo prošnjo za novo obravnavo. Zda je dobil še mesec dni časa, da vloži apel na vrhovno zvezno sodišče, ki je njegova zadnja instanca. Ako še tam izgubi, bo moral oditi v enajstletni zapor za ogroževanje vlade na zveznem dohodninskem davku.

Morilca družine bodo obesili

Winnipeg, Kanada, 24. marca. — Tom Hrečkoski je bil večer obsojen na smrt na večalnih na obtožbo, da je umoril sedem članov družine Martin Sitarja, farmarja v Elmi, kjer je bil uposlen. Eksekucija je določena na 7. junija.

ANGLIJA SE BO POGAJALA Z IRSKO VLADO

Zadnji dogodki kažejo, da ne bo prišlo do preloma med vladaoma glede prisega lojalnosti angleškemu kralju

London, 24. marca. — Nesporazum med Irsko in angleško vlado je zavzel mlačno obliko po večerajnji seji britanskega kabineta, ki je razpravljala o deklaraciji John W. Dulantija, vrhovnega-komisarja Svobodne irske države v Londonu, v kateri je bilo rečeno, da namerava De Valera režim odpraviti prisego zvestobe angleškemu kralju.

J. H. Thomas, minister za domovino, ki je prejšnji dan v poslanski zbornici izjavil, da je položaj postal vse kritičnejši radi Dulantijeve deklaracije, se je večeraj posvetoval s kraljem. Detajli razgovora sicer niso bili objavljeni, toda znano je, da kralj ne pripisuje velike važnosti prisegi lojalnosti in je o tem tudi informiral Thomasa.

V svojem odgovoru na vprašanja, ki so mu bila stavljeni v parlamentu, je Thomas ponovno naglašal, da zavzema vlada povsem drugačno stališče od De Valerovega režima glede prisage in finančnih obilicaj, o katerih je De Valera dejal, da jih Iraka ne bo več plačevala Veliki Britaniji, vendar upa, da ne bo prišlo do preloma, ker je angleška vlada pripravljena na pogajanja za mirno poravnavo nesporazuma. "Jasno je," je dejal Thomas, "da tvori prisega lojalnosti integrirni del pogodbe, ki je bila sprejeta med Irsko in Veliko Britanijo pred desetimi leti in katera doslej še ni bila kršena. Glede plačevanja obilicaj bo Anglija vtrajala na svojem stališču, ker ne more biti govora o kakšni reviziji."

G. Buchanan, laborit, je dejal, da Thomasova izjava pomeni vojno napoved Iraki. Sugestiral je, naj vlada zavzema napram novemu irskemu režimu bolj kompromisno stališče. "Velika Britanija večkrat apelira na svoje upnike, naj bodo popustljivi, zato naj bo tudi ona popustljiva napram svojim dolžnikom," je dejal Buchanan.

Po nekaterih drugih vprašanjih je bila debata o tem zaključena, vendar je bilo vidno, da bodo v kratkem otvorjena pogajanja med Irsko in Anglijo glede likvidacije spora.

KLANOVCI NAPADAJO "SOCIALISTIČNO" CERKEV

Socialisti izdali pamflet proti kapitalistični veri

Reading, Pa. — Tukajšnji klanovci so pričeli boj proti univertsalistični cerkvi "Our Father," ker je župnik Max C. Putney in tudi več faranov naklonjenih socialistični stranki. Bilski cerkve so pripilili lepake z apelom na "poštene, zakone spoštujoče kristjane," naj se drže proč od "briga krivicoznosti."

Župnik Putney si je nakopal jezo klanovcev, ker je bil povabil kot govornika bivšega socialističnega župana Henry Stumpsa. V zadnjih mestnih volitvah so duhovni igrali izredno važno vlogo. V nedeljo pred volitvami so s prične šrom mesta silovito napadali socialiste, pobijali socializem in s tem omogočili zmago republikanom.

Readingka soc. stranka je sedaj izdala pamflet, v katerem državna poslanka Lilit Wilson razpravlja o veri in socializmu ter razkrikuje cerkev kot služabnico kapitalizma. Pamflet je bil razdeljen po hišah vsa okraja.

Socialistično gibanje na Grškem

Atene. — Grški socialistični stranki se je v zadnjih par mesecih pridružilo večje število delavskih skupin in stranka dobiva karakter masnega gibanja. Potom konvenčenega sklepa so se ji pridružili železnikarji in atenska federacija socialnih demokratov, ki je bila ustanovljena pred enim letom in je funkcionirala kot neodvisna grupa. Za sodelovanje s socialisti se je izrekala tudi federacija privatnih nameščencev.

Edina delavska skupina, ki je

Zrtev Fordove policije. Eden izmed štirih brezposelnih delavcev, ki so bili ustreljeni pred Fordovimi tovarnami pri Detroitu 7. marca t. l.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASLO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE ZDRUŽENJE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Narodna in Zdravstvena druzina (Seven Chicago) in Kansas ...

Subscription rates for the United States (except Chicago) ...

Cene glasila po depozitu - Subskripcije se ne vračajo.

Advertising rates on agreement - Manuscripts will not be returned.

Naslov na vse, kar ima stik s listom: PROSVETA

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Deton v obilju, na primer (Feb. 25, 1933), poleg vsakega ...

Histerični krik bogatinov

V nižji kongresni zbornici v Washingtonu se je zadnje dni zgodilo nekaj nepričakovane...

Ta korak zbornice, ki se je uprla voditeljem in začela sklepati po zahtevah volilcev...

Po vsej deželi odmeva krik ogorčenja v bogataških krogih. Konfiskacija je, kar dela zbornica!

Skratka je nikdar prej ni lakomni veliki business tako jasno pokazal, da ne sme niti največja katastrofa...

Ta histerični krik presega vse meje. Niti enega poslanca ni v kongresu, ki bi se mogel za tisočinko ali milijotinko primerjati zagovornikom sovjetskega sistema.

Toda ne! To je boljševeško! Bogatini smejo le jemati, ne pa dajati! Če jim naložiš višji davek...

Davek na blago, katerega si je omislila vodilna klika obeh strank v kongresu...

Pravzaprav je vsak davek največji "raket" pod solnce, toda v kapitalistični družbi...

Thomas Jefferson je rekel, da je revolucija potrebna vsakih petindvajset let. Grdi boljševeški!

Glasovi iz naselbin

Nasle organizacije in mladina Middlebranch, Ohio. - Pričakovati ono disciplino od tukaj rojene mladine...

Po mnenju takih ljudi je tako, da kdor ne trobi v tisti rog kakor oni, ni vreden, da eksistira na površju matere zemlje...

Torej, kar je sedaj treba, je groš. Kje dobiti potreben denar? Večina nas Slovencev je že denarno izčrpana...

Kdo naj nam posodi? Jaz bi se najprej obrnil na SNPJ za pomoč. Zato pa tudi prosim br. F. Alesha...

Dolina Rio Grande bo gotovo enkrat obljubena, ako ne po Slovincih, bo pa kak drug narod tam naseljen.

Naprejev dan. - Voltve Milwaukee. - Z naše fronte v Milwaukee se poroča v Prosveto o različnih stvareh.

All je ideja izpetjiva? Sharon, Pa. - O razmerah ne bom bobnal, ker kdor je zdravih močganov...

Michael Chok, član št. 315. All je ideja izpetjiva? Sharon, Pa. - O razmerah ne bom bobnal...

Te dni me je obiskal priletel mož, po rodu Nemec. Spustila sva se v debato o delavcih in njih unijah.

Potem mu prinesem kozarec vode, misleč, da mu bo s tem ustreljeno, pa ni bil jezen. Vprašam ga, če ima kaj usmiljenja...

brezposelnosti in miseriji, ki vladajo med delovnim ljudstvom.

Čuden svet: na eni strani toliko bogastva, na drugi - velika miserija. Kako odpraviti to kričavih razliko?

Na 27. marec bo zopet en dan, kateri bo nedvomno ostal marš-kateremu dolgo v spominu.

Po Naprejevi veselici pa gremo zopet v volilni boj. Slovinci in Hrvati naj imajo pred očmi, da je to boj, iz katerega moramo priti zmagoviti.

Slovinci, Hrvati in Srbi, ne pozabite na vašo delavsko dolžnost na volilni dan, ter ne pozabite, da je 27. marca "NAPREJEV DAN!"

Library, Pa. - Hvala Barbiču za dopis v Plain Dealerju in Pressu. Na 26. julija 1931 sem se peljal s prijatelji proti Clevelandu.

Pittsburgh Terminal Coal Co. v l. 1909 se je zoperstavila, da ne bo pridržala assessments za UMWA. L. 1910 westmorelandski rudarji na stavko...

L. 1923-24 je mirno gledal v West Virginijo in Kentucky, kjer je nekaj menda sam zainteresiran. L. 1925 so pittsburski operatorji rekli: delajte ali stavkajte.

Zapisal sem že parkrat, da revolucijo delati za majhno skupino delavcev je blaznost. To je delo večine ljudstva...

Moj prijatelj Ule meni, da sem jaz v veliki zmoti. Tudi dobro. Pravi, da Rusija ima oficijelno ime takole: R.S.S.R. - Ruska sovjetska socialistična republika.

Moj prijatelj Ule meni, da sem jaz v veliki zmoti. Tudi dobro. Pravi, da Rusija ima oficijelno ime takole: R.S.S.R. - Ruska sovjetska socialistična republika.

Navada kot vzgojno sredstvo

Vsa vzgoja se pričinja z navado. Ze od otrokovega rojstva dalje postane navada vzgojno sredstvo.

Moč navade je torej treba pri vzgoji uporabiti in jo pravilno usmeriti. Prva dolžnost socialističnih staršev je, da navajamo svoje otroke na socialistično mišljenje in čutenje.

Poleg vzgoje k zavesti skupnosti vsega stvarstva moramo privzgojiti otroku tudi občutek družabne skupnosti.

Neka mati se je veselila, ko je njen prvorojenec ploskal po licu njo in druge, če mu ni bilo kaj prav.

Kaj naredi mnoge matere, če dete pade? Tepejo stol, ob katerega se je udaril, ali tla, kamor je padel.

Izpadanje las. Izpadanje las ima zelo različne vzroke in vsi nečeta sredstva, ki jih priporočajo proti temu, imajo v glavnem namen, da utrdijo lase in pospešijo njihovo rast.

Moj prijatelj Ule meni, da sem jaz v veliki zmoti. Tudi dobro. Pravi, da Rusija ima oficijelno ime takole: R.S.S.R. - Ruska sovjetska socialistična republika.

Moj prijatelj Ule meni, da sem jaz v veliki zmoti. Tudi dobro. Pravi, da Rusija ima oficijelno ime takole: R.S.S.R. - Ruska sovjetska socialistična republika.

Moj prijatelj Ule meni, da sem jaz v veliki zmoti. Tudi dobro. Pravi, da Rusija ima oficijelno ime takole: R.S.S.R. - Ruska sovjetska socialistična republika.

Moj prijatelj Ule meni, da sem jaz v veliki zmoti. Tudi dobro. Pravi, da Rusija ima oficijelno ime takole: R.S.S.R. - Ruska sovjetska socialistična republika.

Moj prijatelj Ule meni, da sem jaz v veliki zmoti. Tudi dobro. Pravi, da Rusija ima oficijelno ime takole: R.S.S.R. - Ruska sovjetska socialistična republika.

Moj prijatelj Ule meni, da sem jaz v veliki zmoti. Tudi dobro. Pravi, da Rusija ima oficijelno ime takole: R.S.S.R. - Ruska sovjetska socialistična republika.

Moj prijatelj Ule meni, da sem jaz v veliki zmoti. Tudi dobro. Pravi, da Rusija ima oficijelno ime takole: R.S.S.R. - Ruska sovjetska socialistična republika.

Vesti iz Jugoslavije

(Izvirna poročila iz Jugoslavije.)

Ljubljana, 29. febr. 1932.

Požari na Dolenjskem

Po dolenjskih vaseh pride pogosto do požarov, ki jih očividno neti požigalca roka. Požigalci netijo predvsem gospodarska poslopja ter s tem uničijo kmetu krmo, stroje in čisto tudi živino.

V soboto 27. februarja zvečer pred polnočjo je nastal požar v Goriški vasi pri Škocijanu. Požar je upepelil gospodarsko poslopje posestnika Antona Ruparja. Kozolec, pod in živinski hlev je uničil ogenj. Požar so domaći kmalu opazili, vendar je bil ves napor gašenja zaman. Seno na kozolecu je bilo predobro nevtivo. Poleg poslopja je pogorelo tudi več strojev in ima posestnik krog 30.000 Din škode. K sreči so došli gasilci lokalizirali požar ter pogasili pogorišče popolnoma, ker je bila velika nevarnost, da ne bi ogenj uničil cele vasi.

Ogenj je najbrž podtaknil požigalec, mogoče celo isti Ruparjev sovražnik, ki mu je skušal zažgati žid pred nekaj leti isto poslopje.

Istocasno je začelo goriti tudi pri sosedu Jožetu Ruparju a so tu požar takoj opazili ter ga pogasili, preden se je razvil.

Požar v Jesenicah

V petek 26. febr. ponoči je v gornjem delu Jesenic nastal požar. Gospodarsko poslopje Lovrinčeve vile je pogorelo do tal. V poslopju je bila drvarnica, shramba za krmo in stelo, ter hlev za koze in perutnino. Vse to je s poslopjem vred pogorelo, tudi koze in perutnina. Požar je bil podtaknjen, saj stoji poslopje na samem v bregu. Istega večera pa so ljudje tudi opazili nekoga, ki se je plazil krog poslopja. Lahko tudi, da je kdo od brezposelnih iskal prenočišča v poslopju, pa je po nesreči zažgal.

Požar v Framu na Stajerškem

Pred nekaj dnevi je ponoči začelo goriti stanovanjsko poslopje posestnika Martina Kneza v Loki pri Framu. Ogenj se je preselil tudi na gospodarsko poslopje. Prihiti so ljudje in začeli gasiti. A tedaj se je pojavil ogenj v gospodarskem poslopju posestnika Martina Cvehtla, ki je stalo nekoliko proč. Ljudje so se prestrašili, se zbal za svoje domove ter se razbežali domov, stražiti svoje hiše. Goreča poslopja pa so pogorela do tal z vsem inventarjem. Knezu je pogorela stanovanjska hiša in gospodarsko poslopje. Cvehtlu pa gospodarsko poslopje. Škode imata nad 100.000 dinarjev.

Samomor v Mariboru

V soboto 27. febr. si je 28-letna frizerka Pavla K. v Mariboru pognala kroglo v glavo. Ko so domači na strel prihiti v njeno sobo, so našli hčerko mrtvo na tleh s prestreljenimi seneli. Na tleh poleg nje je ležalo tudi ogleдалce, s katerim si je pomagala, da je točno pomerila v sence. Bila je zadnje dni zelo potrta, a za vzrok obupa ne vedo.

V rudarskih revirjih zmagali socialisti

V rudarskih revirjih so se zadnje čase vršile volitve v bratovsko skladnico. Nasproti kandidaturi listi socialistične Zveze rudarjev so postavile svoje kandidatice tudi nasprotne strokovne zveze, vendar je v vseh revirjih zmagala z veliko večino socialistična Zveza rudarjev. Tako so zmagali z veliko večino v Zagorju in v Hrastniku. Zelo lepa je bila tudi zmaga v Trbovljah: od skupno 1674 glasov je dobila Zveza rudarjev 1139 glasov. V socialistični zvezi so včlanjeni tudi komunisti. Sprito terorja zadnjih let, apriču huđe bede, ki napravi delavce pogosto pasivne in brezbrizne, je taka zmaga tem bolj glasen dokaz, da so rudarji v revirjih še vedno naša rdeča trdnjava. Pomisliti je tudi treba, s kakimi sredstvi so agitrali nasprotniki. Vse laži so jim prišle kot nalašč — pa vendar so rudarji oddali svoje glasove za razrednoborbeno listo.

Koliko je akademikov v Ljubljani?

V zimskem semestru 1931-32 je bilo na ljubljanski univerzi vpisanih 1911 slušateljev in slušateljic. Največ jih je na tehnični in filozofski fakulteti. Na medicinski in bogoslovni fakulteti je bilo skupno 289 slu-

šateljev. Teh 289 slušateljev bi se moralo torej preseliti kam drugam, če se uresniči vladna namera, ukiniti ti dve fakulteti.

Dva samomora v Mariboru

Te dni se je zvečer nekdo vrgel z dravske brvi v Mariboru v Dravo. Pasantje in stražnik so slišali krič, poklicali reševalno postajo, ki je poslala reševalce s čolnom po Dravi, vendar je samomorilca Drava že odnesla s seboj. Domnevajo, da je bila to najbrž 55-letna vdova po nekem mariborskem trgovcu, Karolina L. Ta je odšla istega večera zdoma ter pustila v sobi na mizi pišmo, kjer sporoča, da bo storila samomor.

Drugi samomor se je izvršil v nekem hotelu. Bivši mariborski trgovec Karl Worsche je imel zadnje čase bife v Zagrebu. Poprej je bil v Mariboru, kjer je imel znano veliko manufakturno trgovino, ki pa mu je v teh težkih časih propadla. Zjaj je prišel iz Zagreba v Maribor ter si v nekem hotelu obupan ustrelil kroglo v glavo. Poškodba je bila smrtna. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je podlegel.

Ciganka zmznila z otrokom

Od St. Jerneja poročajo, da je tamkaj v samotnem gozdu blizu Rateža zmznila neka ciganka s svojim dojenčkom. Tavalja je z njim po gozdu in iskala zavetja pod kakim drevesom. Lačna in bedno oblečena je omagala, legla je pod drevo, vzela otroka k prsim, zaspala in zmznila. Zmznil je tudi otrok. Pri praih.

Umrli so: v Dubrovniku Ivana Pleničarjeva, v Mariboru je v bolnici podlegel trgovec Karl Worsche, ki si je pognal kroglo v glavo, v Črnomlju je umrla Ana Mesesnelova, žena orožniškega komandirja v Šoštanj.

Umrli so: v Mirmi trgovec Franc Strah, star 35 let, v Ljubljani upokojeni sodni official Matija Kocuvan, v Smrečju pri Žirovskem komaj 23-letna Mariča Stajerjeva, na Suhi pri Škocij Lokl 83-letna Marija Golčičeva, v jeseniški bolnici delovodja Franc Poženel, v Cerknici 21-letni Anton Krajo in 52-letna Marija Caserman, v Dolenji vasi pri Cerknici 79-letna Marija Švelc.

Zmznili je.—V Ptujju je v svojem stanovanju zmznil mizarski mojster Stefan Horvatič. Od nedelje je ni bilo iz stanovanja. Vdrl so v njegovo sobo ter ga našli na tleh mrtvega. Zdravnik je ugotovil, da je zmznil.

Nesreča v rudniku.—V Hudi jami je v rudniku jamski voziček pritisnil 28-letnega rudarja Antona Užmana z Rečice nad Laškimi ter mu zlomil levo ključnico. Prepeljali so ga v celjsko bolnico.

32.000 inozemcev je legaliziralo svoje bivanje

Odkar je bil uveden zakon, ki je dovolil registracijo prihodov onih, ki ne morajo dokazati zakonite pripustitve v Združene države, t. j. v teku dveh in pol let, je približno 32.000 inozemcev bilo zakonito registriranih in tako prišlo do istih pravic kot jih imajo oni, ki so bili zakonito pripuščeni.

Po današnjem zakonu le inozemci, ki so prišli nezakonito do 3. junija 1921, smejo zaprositi za registracijo prihoda. On mora dokazati, da je prišel pred zgornjim datumom in da je tukaj ostal od tedaj. Treba je vložiti v to svrhu posebno prošnjo (Form 659). Prošnji je treba priložiti 6 fotografij in Money Order od \$20. Kmalu za tem je prosilec pozvan na bližnjo priseljeniško postajo in privedi mora s seboj dve priči — po mogočnosti dva ameriška državljana, ki morata svedočiti o njegovem stalnem bivanju in dobrem moralnem značaju.

Ako se oblast prepriča, da se podatki zde resnični, se prosilcu izda takozvani "certificate of registry". Tedaj sme zaprositi za državljansko papirje. Ako ima prejšnji "prvi papir" (ne čez 7 let star), sme prositi takoj "drugi papir", drugače naj prosi prvi papir in naj potem čaka še dve leti, da zaprosi za naturalizacijo.

Po registraciji sme inozemec zaprositi "permit", ako hoče začasno odpotovati v inozemstvo. Ako je družina v inozemstvu, žena in otroci uživajo prednost v kvoti. Sploh ima potem iste pravice kot oni, ki je bil pripuščeni zakonito in more to dokazati.

Izmed omenjenih 32.000 inozemcev, ki so na tjk našin uravnali svoje stanje, niso bili le taki, ki so prišli nezakonito pred 3. junijem 1921 — večinoma kot mornarji, marved tudi taki, katerih prihod se ni mogel dokazati iz priseljeniških zapiskov. Nekateri izmed teh so prišli toliko nazaj, da sploh ni bilo več nikakega zapiska o njihovem prihodu, drugi so toliko pozabili o okolnosti svojega prihoda, da nihče ne more več najti, kako so prišli, drugi zopet so prišli dez Kanado, kjer so bili zapiski precej nezanesljivi. 1450 inozemcev, tako registriranih, je prišlo pred 1. 1891 in ni nikakih knjig, iz katerih bi priseljeniška oblast mogla potrditi njihov zakoniti prihod. Večina istih je prišla v desetletju 1911 do 1920.

Oni, ki so prišli nezakonito po dnevir 3. junija 1921, ali pred dnem 1. julija 1924, ne morejo sicer biti deportirani, ali zakon se do sedaj ne razteza na nje. Upati je, da bo zakon razširjen tako, da bodo tudi oni kmalu uživali pravico do legaliziranja svojega prihoda in predlogi v tem zmislu so pred kongresom ter se zdi, da ni resnega ugovora proti sprejemu teh predlogov. Ali dokler tak nov zakon ni sprejet, ne morejo storiti ničesar za uravnanje svojega stanja.—Flis.

Dill pledira za starosno pokojnino

Osnutek za zvezne davke v ta namen čaka pred obema zbornicama

Washington, D. C. — (FP) — V Združenih državah je šest milijonov oseb nad 65. letom starosti. Od teh je 2.400.000, ki so brez vseh sredstev, reveži, za življenje popolnoma navezani na sorodnike ali dobrotvorne organizacije. Poleg teh je še nad en milijon oseb omenjene starosti, ki so brez premoženja.

V interesu teh starekov in stark je govoril v radio pred nekaj dnevi senator Dill iz Washingtona in plediral, naj družba postopa bolj človeško s stariimi ljudmi kot sedaj. Zagovarjal je predlogo za zvezno pomoč državam in občinam, ki imajo ali uvedejo starosno pokojnino. To bi ne bila dola ali miloščina, ampak priznanje za njihovo delo pri produciranju bogastva.

"Za vojne veterane smo aproprirali stotine milijonov," je rekel senator Dill. "Aproprirajmo nekaj milijonov tudi za veterane industrije." Osnutek, ki določa deset milijonov v to svrhu, pa zaenkrat še počiva pred odeskoma obeh zbornic.

Zaljubljeni dušni pastir obsojen za blaznega!

Harrisburg, Ill.—Rev. Lester G. Beers, 47-letni pastor metodistične episkopalne cerkve v Bellevillu, ki se je specal s 17-letnim dekletom, dasi ima ženo in otroke, je bil 23. t. m. pred okrajnim sodiščem spoznan za blaznega. To se je zgodilo na zahtevo njegove žene in višje cerkvene oblasti. Na ta stari način je zjaj oprana čast pastirjeve družine in verske občine!

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje z 2. strani.)

ti. In koliko zastopnikov ima druga internacionala v RSSR? O tem mi naj da kaj več pojasnila, ker to je važno. Pa zopet pravi moj stari prijatelj Ule, da sem v zmoti, ker sem omenil, da so nemški soc. podpirali vojno klanje in grozoto. Pravi, da je težko povedati pravi vzrok, zakaj so podpisali vojno nemški soc. Podpisali so zato vojno, ker niso hoteli upoštevati pravil svoje stranke. Kdor pa ne spoštuje pravil, tudi ni vreden, da je v stranki.

Kaj niso več tisti voditelji v soc. stranki? So, so. Zakaj se jih pa ne izključiti, tega jaz ne vem. Jaz bi jih že davno. Taki so izdajatelji delavcev in delajo samo za korita. Večina tistih voditeljev je še danes v soc. stranki in vodi svoje dobre člane. Kaj je vreden tak voditelj, prijatelj moj, da je v stranki, pa ne spoštuje pravil druge internacionale? Prav zaradi tega je nastala tretja internacionala. Kaj pa je ravno sedaj krivda, da so nemški soc. volili starega generala in največjo oporo Viljema?

Saj tudi naš urednik Prosvete omenja, zakar sem prav hvaležen in vsa čast mu, v št. 51 in se čudi, da našeloma je to absolutno zgrešeno in vrag naj razume taktiko starih soc. voditeljev v Nemčiji. Pravijo, da Hindenburg je manjše zlo kakor Hitler. Po mojem je jako malo razlike, ali pa nič, samo da Hindenburg nosi sedaj drugi plašč kot Hitler, bratca sta pa oba ena in ista, samo pravi veter naj potegne, pa bo prišel general ven s sabljo. Stari general Hindenburg, pravi učencem militaristične kilke, učencem Bismarka, ne more biti drugega kot pravi fašist.

Tako je, stari moj prijatelj s Chisholma. Barka se potaplja, ni je rešitve. Tako se krmarjati, da gre vse k vragu. Vem, prijatelj, da ti misliš dobro, in dobi vas je, ki mislite in delate dobro, so pa nekateri, ki mislijo drugače. Vem, da so pravila soc. stranke jako dobra, pa jih je treba tudi upoštevati na celī črti. Saj takih tudi v tretji internacionali ne manjka tukaj, pa tudi v Rusiji jih je nekaj. Veš, prijatelj, kaj delajo v Rusiji s takimi, ki ne spoštujejo pravil svoje stranke in s sabotažniki? Vem, da veš. Tam mu dajo oddih in počitek pri zidu in mu dajo pos k Petru, pa ne v Lož k sv. Petru, pač pa tam v daljni Rusiji.

Tako, prijatelj, po dolgih letih sva se zopet nekaj pomenila, kako se križajo naša pota. Svet je pač pukljast. Samo stoj na straži na drevesu, jaz bom pa še na plotu, kamor me je prijatelj Barbic poslal.—Louis Drobnic.

"Naprejevo" delovanje

Milwaukee, Wis. — Med one redke pevске ali glasbene točke, katere nam tudi radio, spada nedvomno tudi kratak — mnogo prekratek koncert, katerega nam je nudil zadnje nedeljo soc. pevski zbor "Naprej" na tukašnjem radio postaji WTmj. Človeku, ki ljubi resnično umetnost, ki ima smisel za lepoto, se razmeroma redko nudi prilika, da uživa radio programe z resničnim veseljem in globokim užitkom.

Petje "Napreja" je bilo dovršeno, izrazito in polno miline. Mnogokrat se sliši petje pevskih zborov raznih narodnosti, ki je v mnogih slučajih dovršeno, toda noben pevski zbor še dosedaj ni prekosil "Napreja" v lepoti harmonije glasov. K dovršenosti je mnogo pripomoglo tudi različno

izgovarjanje besed; to je izpolnilo učinkovitost petja v celoti. Tudi Hedgiejev tamburaški zbor zasluži vse priznanje.

Prihodnje nedeljo dne 27. marca pa bo "Naprej" priredil v SS Turner dvorani svoj spomladanski koncert z novo spevoigro "Na planinah". Za to spevoigro je preskrbel motiv F. Puncer, pesmi pa pevovodja Frank Mikek. Prizori so spremljani s med nami povečini še nepozanimi ljudskimi pesmimi, katere se odlikujejo po posebni lepoti. V naselbini vlada veliko zanimanje za to prireditev, a katero bo "Naprej" zopet enkrat pokazal svoje zmožnosti, posebno sedaj, pod vodstvom svojega izvrstnega učitelja Mikeka, kateri ni samo dober poznavalec naše pesmi, temveč tudi z vso dušo pridelu za dosego popolnega uspeha.

Na tej prireditvi bo govoril ob 7.30 zvečer tudi s. Hoan, milwauški župan.

Zadnjih par mesecev vlada povsod med naprednim elementom naše naselbine živahno delovanje. Člani soc. kluba so zakopani v kampanjskem delu, kjer vrši vsak svojo dolžnost, nekateri tu, drugi tam. En del sodrugov in sodružnic se bavi s pripravi za IX. redni zbor JSZ, kar zahteva mnogo dela in truda, drugi s pripravami za proslavo Prvega maja, ki se bo vršila na Delavski praznik in SS Turn dvorani, tretji zopet s pripravami za koncert, kateri se bo vršil za časa zbora JSZ.

Pri vseh teh prireditvah pa sodeluje zopet Naprej, kar pač pomeni za pevce mnogo težav in truda. Ob priliki prvomajске proslave bo Naprej ponovil spevoigro, katero je prvi uprizoril na svoji prireditvi lansko jesen, katere je splošno ugajala in občinstvo nadvse zadovoljila. Spevoigra "Na vasi" je polna lepih prizorov iz fantovskega vaškega življenja in še lepših pesmi, zato bo gotovo izvajala prejšnjo priljubljenost.

Ob priliki zbora JSZ pa bo Naprej ponovil spevoigro "Na planinah", da se delegatov tako nudi tudi nekaj duševnega razvedrila. Pripravljalni odbor se je odločil za to spevoigro iz več vzrokov, in sicer: prvič, ker si bodo delegati po težkih razpravah želeli nekaj zdravega časa za prireditev kakšne socialne drame in ker bo najbrž naša mladina prevzela to nalogo s kratko igro take vsebine.

Za sedaj pa osredotočujemo vse naše sile v volilnem boju, da dosežemo vse uspehe, katere nam obetajo primarne volitve. S trdnim upanjem, da bomo proslavljali veliko zmago na prej omenjenih prireditvah, vršimo z združenimi močmi vse to težko delo in to z zavestjo, da vršimo svojo dolžnost kot del mednarodne proletarske armade, ki koraka proti končni zmagi.

Spartak.

Razne vesti

Bridgeport, O. — Dne 16. marca so vse tukašnje premogovne družbe znižale mezdo za 10c pri toni premoga, 20 odstotkov pa na dnevni mezdi. Če se sedaj niso nič zaelišili, zjaj bo pa še toliko večje pomanjkanje. V južnem Ohiju je stavka še od 1. feb. in je bila 100%. 18. marca je pa prišlo do nemirov, katere so povzročile družbe, ker so hotele s silo rove operirati. Imajo sedaj že nekaj milice in kot se vidi in sliši jo še polijejo, da bo ras "japonska fronta".

Pred par tedni so tukašnji listi prinesli vest, da grede vzhodnoohijski premogarji na stavko pod UMWA na 1. aprila in da je 80 odst. premogarjev zopet v organizaciji. En teden po tistem je bila vest v istem listu, da je stavka preložena na 15. aprila in da se vrše vsako nedeljo shodi v Miners' templu v Belairu. Ter da to bo ena največjih stavk v tem okrožju. Zraven je bila tudi vest, da National Miners okliče stavko na 1. maja. To bo zopet prava mešanica, stavka dveh organizacij.

Namesto da bi šli v boj roka v roki in s pošteniimi nameni za koristi premogarjev, ki so tako izkoriščani kot so bili sužnji v južnih državah, pa se bodo bili med seboj v korist premogovnih baronov. Upajmo, da ne pride do tega. Kajti, ako bo, bodo posledice kot lansko leto, da je še sedaj mnogo premogarjev, ki so na črni listi po raznih naselbinah in ne dobe dela. Nekaj se bo in se mora storiti za premogarje. Ako bo stavka oklicana, mora biti ena fronta in ena unija. Unija naj bo ta ali ona, glavno je, kdo jo vodi in kako jo vodi. Dosjad ni vodstvo ne ene ne druge unije pokazalo pravega vodstva in taktike. Ampak, ako se pribori unija nazaj, se mora to zgoditi le v enotni fronti. In ko se dobi, če se bi to zgodilo, potem naj se premogarji bolj zainteresirajo za organizacijo in postavitvjo vcdstvo, katero se jim vidi bolj pošteno.

Dobro se spominjam, koliko je vredna organizacija, kako je bilo in kako je sedaj, in shodov po stavki, ko je bila še unija izgubljena. Samo na enem shodu sem slišal v resnici prave besede v prid premogarjem. In to je bilo v dvorani v Bridgeportu. Še tisti shod je hotela grupa od N. M. razbiti, pa se jim ni posrečilo, pač pa so razbili drugega par mesecev po tistem, na stopu 28. Na vseh drugih shodih, kar sem jih posetil, pa ni bilo slišati drugega kot: "mašin, mašin" in zopet "mašin", samo predbacivanje.

Zatorej, premogarji, od leta 1927 ste poskušali dosti, videli in slišali. Zato ste se gotovo naučili nekaj, kar bi vam koristilo, ako pride do stavke prih. mesec. In to je: rabite pravi razum, stopite v fronto, pri kateri je upanje za zmago. Glejte, da ne pride do razdora v bojnih vrstah in s tem se mogoče v teh kritičnih časih kaj doseže. Če se še unija doseže, bo to velik pomen in zmaga za vas. Kajti časi so bili, ko se je ostralo vse delavstvo na premogarje in vse stroke so sledile njih piščam. Danes je pa premogar največji suženj v tej deželi. Zato vam želim zmago vse delavstvo, ako boate šli v boj prih. mesec. Vaša zmaga pomeni zmago delavcev vseh strok.

Prejeli smo petičlje za nabiranje podpisov, da bo prišla soc. lista na glasovnico prihodnje volitve. Zato pojdiimo na delo, kajti treba je na tisoče podpisov, da pridejo naši kandidati na listo. Zadnja seja soc. kluba št. 11 je izvolila br. John Rebola za delegata za prihodnji zbor. Zraven je bilo sklenjeno, da prihodnja klubova seja se vrši 16. aprila ob 7. zvečer namesto 17. aprila, kot po navadi. To pa zato, ker drugi dan se vrši konferenca soc. klubov in družtev. Prosvetne matice za ta okraj na Blainu. Popoldne, po konferenci bo plesna zabava, na kateri bo nastopil tudi pevski zbor "Naprej" z mešanim zborom in moškim ter duetom. Torej, ne pozabite tega važnega dne. Posebno klubi in družstva pošljite čimveč zastopnikov. Volilo se bo delegata, delalo poročilo in pripravila za bodoči zbor. Vsi dobrodošli.

Na 30. aprila priredi soc. klub št. 11 s pevskim odsekom igro "Prvi ples". Nastopijo pevski odseki in s. John Rebol nam bo pojasnil pomen soc. stranke in 1. maja. Ker bo to tudi praznovanje Prvega maja, bo še več drugih točk na programu, kar bo še poročano. Ampak vsa stvar gre za koristi delavstva v splošnem. Vaak cent, ki ga je naš klub napravil na priredbah, je šel za delavske koristi, ne pa v kake privatne žepo. Zato rojaki od blizu in daleč, posetite to priredbo! Pokažimo klubu, da se strinjamo z njimi, ki se žrtvujejo in delajo za koristi vseh nas. Napolnimo dvorano, ker vatopnina bo samo 25c za moške in 25c za ženske. To pa zaradi slabih delavskih razmer. Ostale pa

opozarjamo: pridružite se klubu in pevskemu odseku. Oba delujeta za delavski pokret in kulturo.—Joseph Snoy.

Rudaraka stavka

Piney Fork, O. — Ker je v vzhodnem Ohiju ena največjih premogarskih družb, Hanna Coal Co. poklicala od vseh rofov, ki jih poseduje, v glavno pisarno na St. Clairville, O., jamake delavske zaupne može (pit committee), so vsi pričakovali, da jim družba namerava plačati zvišati. Ali bili so razočarani, ko jim je družba namanila, da se jim zniža plača za 25 procentov.

Ker ima omenjena družba dva premogokopa v Piney Forku, so premogarji večerj (23. t. m.) po polдне ob 3. vsi delo ustavili. Pravijo, da nimajo po kaj več iti v jamo. Strajk je stooatosten; tako bodo sledili po drugih rovih, ker so opravičeni do stavke. Plača je več kot polovica manjša kot lani, ko smo zastavkali. Sedaj je komaj 24c od tone. Kdo bo zastoj delal. Stavka je pod UMWA.—Nace Ziemberger.

Grablje in lopata

Milwaukee, Wis. — Delavske razmere so tukaj od muh. Jaz še sicer delam po nekaj ur na teden, toda za bogljana—za street karo ne vprašajo, če imaš ali nimaš, ko pa pride dan plačila, pa pravijo: počakajte. In čemu bi čakali? Jaz imam pripravljene grablje, rojak Mlačnik iz Auburna pa naj prinese lopato št. 3. Jaz pograbim vse kapitaliste na en kup, on pa jih bo "šafal" v bližnji kanal.

Upam, da bova gotova do 1. maja. Takrat se namreč vidimo v S. S. Turn dvorani. Priprave za enotno fronto so v polnem teku in upamo dobiti 3. soc. župana kot govornike. S. Radelj ga pripelje iz blišnjega West Allisa, ker je siguren njegove zmagave. Poleg dobrih govornikov bo igra, petje "Napreja" in tudi drugih dobrin bo dosti za vse. Upamo, da se nam pridružio še ostali pevski zbori, muzikantje in pa družtva vseh jednot in zvez. Če to storimo, bo slavnost 1. maja, ki je naš edini delavski praznik, res impozantna in ofenzivna uspešna.

Potem si vzameva počitnice do 1. junija, namreč 28.—29.; 30. maja bo konvencija JSZ, tudi v S. S. Turn dvorani. Ko bo to delo opravljeno, se podava naravnost v Indianapolis; grablje in "šafijo" lahko pustiva tukaj, ker v bližini gl. stana UMW imam jaz svoj dom. Tam se napijeva poguma, potem pa jo lahko mahneva tudi peš na glavni stan. Tam se pa malce bojim Lewisa. Lewisa in pa njegove diktature, ki je bolj trda kot Petrova skala.

Na prošli klubovi seji smo imeli poleg važnih razprav tudi govornike in na sprejemanje novih članov tako dolgo, da je do bil klub številu 100. Prav letno je bilo, ali ta vražja zima v dvorani—jaz sem primrznil k stolu v zadnji klopi. Vse drugo je bilo o. k.—Frank Juvan.

Vabilo na predavanje

Cleveland, — Klub št. 49 JSZ in 32 ward socialist branch sta sklenila, da se priredi predavanje in potem malo zabavo v sredo dne 30. marca v Slovenskem delavskem domu, 15335 Waterloo rd.

Predaval bo dr. Waiz, prejšnji koncilman, o mestni vladi. Doktor sicer ni član stranke, je pa delavski prijatelj in v njegovi čakalnici bolniki lahko čitajo delavske liste. Mladi člani so tudi mnenja, da je potrebno slišati tudi druge in ne samo člane, zato je bil povabljen mož, ki je razkrij zemljiščni škandal v mestni zbornici, ko sta bila poslana dva koncilmana v ječo in enemu so s kroglo zaprl usta.

Vatopnina k predavanju je samo 10 centov.—F. B., za odbor.

Popravek

Cleveland, O. — Ker sem poročal v Prosveti dne 10. marca, da je urednik Enakopravnosti nameraval svoje besedilo v dopis Anton Logarja, ki je bil problem dne 20. februarja v E. izjavljam, da originalni rokopis dopisa ne pokaže, da je bilo dopisu dodano drugo besedilo. Ta neljuba pomota je prišla radi tega, ker je dopisnik pomotoma dal napačno poročilo.

Frank Barbic.

Agitirajte za Prosveto!

Italijanski skladatelj in dirigent Ottavio Respighi in njegova žena ob prihodu v New York.

Ivan Jontić

V DOLINI IZGUBLJENCEV

"To ni noben izgovor. Sicer pa zaslužiš, da bi te pošteno premakastil! Pri mojstru bi bil ostal, namesto da se potepaš okrog in nadleguješ ljudi! Dvigni se, boš šel z menoj!"

"Kam?" "Je vztrepetal Lojzek. "Z menoj! In jutri te pošljemo domov!" "Ne domov, jaz ne maram domov!" je prosil deček in jok mu je začel kriviti ustnice. "Oče me bo tepel in podil od hiše..."

"Saj menda ne želiš, da bi ti očeta namlatil! Dvigni se! Hajd, greva!"

Lojzek se je obupno-proseče ozrl po sobi, ko da prosil pomoči. Toda brezdomci se niso menili zanj. Oni so bili zadovoljni, ker so sami imeli mir pred policajem. Samo v Albertovih očeh je trepetalo sočutje, toda on mu ni mogel pomagati, čeprav bi mu bil rad.

Policaj je postal nestrpen. "Kaj res ne kaniš iti z menoj!" se je zadržal nad Lojzkom, ga aurovo zgrabil za roko ter ga potegnil za seboj. "Alberta je ušla kletvica: "Prokleti svet!"

Mate se je ozrl vanj izza oblaka tobakovega dima ter nejevoljno zamrmral: "Molči! Bi rad, da bi še tebe vzel?"

"Jezi me, ko vidim, kako zlojed postopa z revčkom. V miru naj bi ga pustil!"

Mate se je leno pretegnil. "Ak, kaj bi se razburjal zavoljo takane malenkosti! Poglej druge: še zmenijo se ne za to."

"Ali niste več ljudje? Ljudje imajo vendar srce za takele siromake!"

"Ljudje?" Mate se je cinično zarežal. "Nekoč smo bili, zdaj nismo več... Ti si še človek, toda ne bo dolgo, ko boš tudi ti naš. Počasi bodo slekli človeka s tebe kakor so ga z nas... Vrhinja koža je že šla k zlodju... In ko boš enkrat naš, potem se ne boš več razburjal zaradi takihle malenkosti... Privadil se boš vsemu..."

"Nikdar!"

Mate je spravil tri stole v vrsto ter se vlegel nanje.

"Tudi jaz sem nekoč tako govoril... Pa se je drugače zasukalo..."

Albert je molče in s težkim srcem sledil vzgledu svojega tovariša; tri stole v vrsto...

Ko je gostilničar ugasil luči, so začeli brezdomci smrčati. Albert pa dolgo ni mogel zaspati. Preveč ga je mučilo težko vprašanje:

"Kaj me čaka?"

In prvič, odkar je odšel v svet, se je spomnil Boga ter začel moliti.

"Oče naš... daj nam danes naš vsakdanji kruh... Pomagaj mi najti delo, da ne bom propadel kakor so propadli tle reveži..."

VII.

Dober mesec pozneje. Lep dan. Škripajoč mraz.

Na strmeh griču pod stolpom, ki je nekoč tvoril del obrambnega sistema mestne stolne cerkve, se stiska velika grupa moških vseh starosti. Mešan, ki hiti mimo, pomilovalno pogleda reyna bitja in morda po tihem blagruje usodo, ki je njemu pustila dostojanstvo človeka. Kajti ljudje, ki se stiskajo na bregu, so sami izgubljeni, ki jih pač nihče ne bi mogel imenovati — krone stvarstva. Sploh niso več dosti podobni ljudem, ker kočena telesa jim pokriva zamazane, ogabne cape, poštenege para čevljev ni videti na njihovih nogah, pokrivala njihova so revna, tako revna, in posineli obrazi nebrtiti. Mnogih se drži blato, nekaterih pa slama. Oči so jim udrite in glad strmi iz njih in mraz in brezupna onemoglost. Saj to niso več ljudje, si misli človek-mešan

in beži dalje, da mu ne bi slika te brezupne revščine vzela teka in vzkrtila spanja.

Včasih pa se kak človek vendarle ustavi pred grupo razpancev. In ti ga takoj obklopijo. "Koliko nas potrebujete? In koliko plačate, gospod?"

Gospod — kak trgovec ali podjetnik — je prišel iskati delavca ali delavce za nekaj ur ali mogoče za ves dan. Morda jih potrebuje za izpraznjenje vagona, za premetavanje premoaga ali kaj podobnega. Potem se začne barantanje. Pa gospodje navadno niso razpoloženi za mešetarjenje. "Dvajset dinarjev da, ali deset, ali pet, kolikor časa pač misli, da bo vzel delo, in če je kdo pripravljen delati zanj za ta denar, je prav, ako ne — bo že kje dobil kakega človeka. Dolgo se noče muditi v zopni sosesčini.

Izgubljeni se spogledajo. Nekaj jih je, ki še niso preveč lačni — morda so dobili kje kaj za pod zobe zjutraj — ti nočejo. "Premalo. Tako poceni ne delam." Drugi, ki so sestradani, ne pomišljajo: "Gremo. Bolje nekaj kot nič."

In gredo z gospodom. Prav za prav se to malokdaj zgodi — gospod jim pove, kam naj gredo in odide. Take družine se sramuje.

Tisto mrzlo zimsko jutro je našlo na griču pod stolpom tudi Alberta. Toda to ni bil več tisti Albert, ki je pred dobrim mesecem prišel v velemesto, poln zaupanja v svojo srečo. Senca tistega Alberta je stala med izgubljeni, od katerih se ni prav nič razlikoval. V razpance krpe odet, z nogami v švedrastih, razdrtih čevljih je stal med njimi in iz oči mu je strmel glad. Sem pa tja mu je ušel pogled na ono stran ceste, kjer so na trgu kmečke ženske prodajale maslo, jajca in koruzni kruh. Če bi bil imel kaj denarja, bi stopil preko ceste ter si kupil kruha, ki je bil še iz dalje videti tako vabljiv. Pa je bil suh... Že tri dni se mu ni posrečilo ničesar uloviti. Nekaj tovarišev je sicer dobilo delo za nekaj ur, toda on ni bil tako srečen; preveč jih je bilo in on ni prišel na vrsto. Albert bi prišel na vrsto le tedaj, če bi drugi, starejši, ne marali sprejeti. Kajti tudi na tem trgu človeških sil je vladal nekakšen red; starejši so bili prvi, novinci zmerom zadnji.

Ura v zvoniku stolne cerkve je že odbila pol dne in na "Griču izgubljenec", kakor je ta prostor imenoval duhovitejši izgubljenec in za njim drugi, je postal malone docela zapuščen. Izgubljeni so se večinoma porazgubili, ker popoldne tako nihče ni prišel iskati delavcev, le troje mlajših razpancev je še postavalo na bregu. Med njimi je bil Albert, ki ni vedel, kam bi se vtaknil ter je povešene glave stopical po bregu, ne vedoč kaj storiti.

Nenadoma pa so mu oči zagorele in obraz se mu je razjasnil; ob stojnici na trgu se je namreč ustavil Mustafa, ki ga Albert ni bil več videl od tedaj, ko mu je leta pokazal pot v "Zatočišče revnih". Še bolj pa se je posvetilo v oči Alberta, ko je videl Mustafa kupiti hlebec kruha in kos slanine. Gnan bolj od lakote kot od veselja nad svidenjem se je Albert hitro napolil preko ceste.

Mustafa se je presenečen začudil: "Ti, Albert? Sem mislil, da zdaj boš že kje v kakšni službi..."

Albert se je posli nasmejaj in prezri začuden pogled, s katerim je meril njegovo zunanjost Mustafa.

"Nisem mogel dobiti službe. Zda bi je pa sploh ne dobil. Kdo bi vzel sedaj mene v službo — takšnega?"

"Toda moj zločin je vendar popolnoma kaj drugega!" sem skoro zavpil.

"Figo!" je odgovoril. "Tudi jaz bi bil poštenjak, če bi kazenski zakon ne govoril o tatvini." Pokazal je s palcem proti vratom: "Morda bi me še tle policaji pozdravljali."

Nisem vedel več, ali govori resno ali se le norčuje. Oprt s komolecem na svoje koleno, je z dlanjo podpiral glavo; izpod trepalnic pa me je hudomušno pogledoval. Oči so se mu smejale na vso noč, kakor, da me izivajo. Zato sem rekel:

"Kaj pa božje postave, ki so temelj vsega reda?"

Naglo je potegnil iz cigarete in se nagnil k meni:

"Na, povleči, da ne ugasne!" in mi je potisnil cigareto v usta. Nato je zamahnil z roko in nadaljeval:

"Božje postave! Človek jih je napisal. Prav lahko bi sedmo pozabil, če bi slučajno ne bila njemu v korist."

Tedaj sem se nasmešnil:

"Vidiš — ni je pozabil. Sedma zapoved je?"

Vstal je ni stopil pred mene.

"Je. Nikogar pa ni, ki bi mogel zahtevati, da veruješ vanjo! Sicer pa vzemimo stvar z druge strani. Bog je — če tako govorimo — ustvaril zemljo za vse ljudi. A???

Napeto je čakal, da sem mu pritrtil.

"Torej," je smehljaje nadaljeval, "ni nikdar rekel: to je tvoje, to pa tvoje. In če, bi res tako ostalo, kar bi bilo samoobsebi umevno — bi bilo prav, ker vsi pridemo enako obleženi na svet, — in bi tako ne bilo lastnine. Saj bi si ničesar ne mogli prisvojiti, ker bi bilo tako in tako vse kar je tvoje tudi moje."

Govoril je naglo in se premikal z zgornjim telesom semintja. Včasih je naglo ugasnil smeh v njegovih očeh; takrat je bil njegov pogled mrzel in odločen. Ves čas pa je čakal, kaj mu bom odgovoril.

"Toda danes je lastnina!" sem mu ugovarjal.

Ves vesel je hitro zagrabil besedo. Vzravnal se je in ponosno vtaknil roko v žep.

"Saj to je, kar ti hočem povedati. Kakor hitro je nastala lastnina, je nastalo tudi poželenje po njej, — torej tatvina. Če bi hoteli odpraviti naš poklic, bi morali uničiti najprej njegov

25 centov!

v poštnih znamkah nam pošljite in pošlji vam bomo lep

S. N. P. J.

ŽEPNI KOLEDAR

1932

Druživa, ki jih še niso naročila, še lahko naroče, tma-me jih še makaj na rokah.

PROSVETA,

2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Torej navaden tat, mi je šinilo v lobanjo. Preklete, pa kar takole sediva; oba na eni postelji. Kakor da bi tudi jaz kradel. — Nehote sem se odmaknil. On je to videl in me je uganil:

"Da, tat, če hočete. Kaj pa je to? Zločinec, kajne. Saj si tudi ti zločinec!"

Nerodno mi je postalo. Roke so se mi svojevolično premikale in segale po lasih.

"O, le nič si ne popravljalj kravate! Zločinec si, ker si prekoratil postave. Oba nosiva pečet, pred katerim se križajo razdevičene ženske in odkakujejo dostojni možje."

Hudobno se je zarežal in me udaril po kolenu.

"Da. Brat si mi!"

Kaj takega. Mrzel pot in odpor sem začutil v sebi. Brat! Obrnil sem se na drugo stran. On je pa sedel tik mene in se mi na glas krohotal:

"Glej ga, glej! Povej mi no, ali bi bil ti zaprt, če bi ne bilo paragrafa, kateremu si se zameril?"

Razdražil me je.

"Toda moj zločin je vendar popolnoma kaj drugega!" sem skoro zavpil.

"Figo!" je odgovoril. "Tudi jaz bi bil poštenjak, če bi kazenski zakon ne govoril o tatvini." Pokazal je s palcem proti vratom: "Morda bi me še tle policaji pozdravljali."

Nisem vedel več, ali govori resno ali se le norčuje. Oprt s komolecem na svoje koleno, je z dlanjo podpiral glavo; izpod trepalnic pa me je hudomušno pogledoval. Oči so se mu smejale na vso noč, kakor, da me izivajo. Zato sem rekel:

"Kaj pa božje postave, ki so temelj vsega reda?"

Naglo je potegnil iz cigarete in se nagnil k meni:

"Na, povleči, da ne ugasne!" in mi je potisnil cigareto v usta. Nato je zamahnil z roko in nadaljeval:

"Božje postave! Človek jih je napisal. Prav lahko bi sedmo pozabil, če bi slučajno ne bila njemu v korist."

Tedaj sem se nasmešnil:

"Vidiš — ni je pozabil. Sedma zapoved je?"

Vstal je ni stopil pred mene.

"Je. Nikogar pa ni, ki bi mogel zahtevati, da veruješ vanjo! Sicer pa vzemimo stvar z druge strani. Bog je — če tako govorimo — ustvaril zemljo za vse ljudi. A???

Napeto je čakal, da sem mu pritrtil.

"Torej," je smehljaje nadaljeval, "ni nikdar rekel: to je tvoje, to pa tvoje. In če, bi res tako ostalo, kar bi bilo samoobsebi umevno — bi bilo prav, ker vsi pridemo enako obleženi na svet, — in bi tako ne bilo lastnine. Saj bi si ničesar ne mogli prisvojiti, ker bi bilo tako in tako vse kar je tvoje tudi moje."

Govoril je naglo in se premikal z zgornjim telesom semintja. Včasih je naglo ugasnil smeh v njegovih očeh; takrat je bil njegov pogled mrzel in odločen. Ves čas pa je čakal, kaj mu bom odgovoril.

"Toda danes je lastnina!" sem mu ugovarjal.

Ves vesel je hitro zagrabil besedo. Vzravnal se je in ponosno vtaknil roko v žep.

"Saj to je, kar ti hočem povedati. Kakor hitro je nastala lastnina, je nastalo tudi poželenje po njej, — torej tatvina. Če bi hoteli odpraviti naš poklic, bi morali uničiti najprej njegov

25 centov!

v poštnih znamkah nam pošljite in pošlji vam bomo lep

S. N. P. J.

ŽEPNI KOLEDAR

1932

Druživa, ki jih še niso naročila, še lahko naroče, tma-me jih še makaj na rokah.

PROSVETA,

2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Za kralek čas

Domače blago

Pred prazniki pride mlad zakonski par z dojenčkom v trgovino in kupi otroški voziček. Mlada mati položi otročka takoj v voziček in ga vsa srečna pelje z možem po ulici domov.

Medpotoma opazita, da ju ljudje nekam čudno gledajo in se jima muzajo. Meneč, da nekaj z vozičkom ne bo v redu, si ga začeta natančneje ogledovati. In zdajci vse razumeta...

Prodajalec je bil namreč pozabil odtrgati z vozička listek, na katerem je bilo napisano: "Domače blago!"

Zivljenje mu preseda

Stric razlaga svojem nečaku: "Joj, to ti je bakterij na papirnem denarju! Vse gomazi ponjem! S papirnim denarjem se lahko smrtno nevarno okužiš." Nečak:

TRINERJEVO GRENKO VINO
prosti sapirni, slahema splošna, glavna, izgubi spanja. V vsak lekarnah.

SLOVENSKA NARODNA PODPORN JEDNOTA

izdaja svoje publikacije in še posebno list Prosveta za korist, ter potrebno agitacijo svojih družtev in članstva in za propagando svojih idej. Nikakor pa ne za propagando drugih podpornih organizacij. Vsaka organizacija ima običajno svoje glasilo. Torej agitatorični dopisil in naznanila drugih podpornih organizacij in njih družtev naj se ne pošiljajo listu Prosveta.

Znamenje (Feb. 28, 1932), pomeni, da vam je naročina potekla ta dan. Ponovite jo pravočasno, da vam lista ne ustavi. Ako lista ne prejmete, je mogoče ustavljen, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, je mogoče ustavljen valed napačnega naslova, pišite nam dopisnico in navedite stari in novi naslov.

Niši zastopniki so vsi društveni tajniki in drugi zastopniki, pri katerih lahko plačate naročnino.

Naročnina za celo leto je \$6.00 in za pol leta pa \$3.00. Člani SNPJ doplačajo \$4.50 za leto, za pol leta \$2.40.

Za mesto Chicago in Cicero za leto \$7.50, pol leta \$3.75, za št. ne \$6.30.

Za Evropo stane za pol leta \$4.50, za vse leto pa \$9.00.

Tednik stane za Evropo \$1.70. Člani doplačajo samo \$1.00 za poštnino.

Mladinski List stane za celo leto \$1.20.

Upravništvo "PROSVETA" 2657 S. Lawndale Ave., Chicago

Vposlite vaš denar tu v CHICAGU

DA VAM NOSI 8% OKROG

Gornja slika predstavlja ogromne turbine generatorjev Commonwealth Edison družbe v tvornicah na Crawford Ave. in 35th Street. Kadar kupite Edisonove delnice je vaš denar investiran v te generatorje, hče in drugo odprmo potrebno za proizvodnjo električne sile za Chicago. Investirajte sedaj v

COMMONWEALTH EDISON COMPANY
Capital Stock

Mi vam nudimo te delnice na lahka mesečna odplačila. \$10 plačate na delnico ob nakupu, ostalo na mesečne obroke.

Se lahko prodajo

Edisonove delnice so vpisane na Chicago Stock Exchange in jih vedno lahko prodate. 87,000 delničarjev, ki zdaj lastujejo ali pa kupujejo te delnice, investirajo v varno podjetje, Vedo, da jim

Varno investiranje

Sedaj je tržna cena delnic tako ugodna, kot že ni bila mnogo let. Ne zamudite te redke prilike. Preskrbite si Edisonove delnice in se okoristite s porastom te družbe. Izpolnite naslednji kupon TAKOJ!

UTILITY SECURITIES COMPANY
230 South La Salle Street, Chicago

KUPON ZASTONJ

Utility Securities Company, 230 South La Salle St., Chicago
Prosimo pošljite brez vsake obveznosti vsa pojasnila kako lahko postanem delničar Commonwealth Edison družbe na mesečna plačila.

Ime Naslov